

תנחיות בטיחות לעבודה בסדנת הרתכות והמסגרות ברשת דרור בתי חינוך

בהמשך לביקורי בביה"ס, אני מעביר אלייך מספר דגשים בנושא סדנת הרתכות והמסגרות.

תחום שמירת החיים

- הנהלת ביה"ס וצוות המורים ידאגו שבסדנה ישררו תנאי בטיחות וגהות.
- אם לדעת המנהל או המורה תנאי הבטיחות בסדנה אינם נאותים ועלולים להיווצר מצבים מסוכנים שיגרמו לתאונות, תיאסר הפעילות בסדנה.
- לפני כל תחילת שיעור, יקפיד המורה להקריא הנחיות בטיחות טרם תחילת העבודה.
- סדנת הרתכות והמסגרות חייבת להיות מחוץ לתחום לכל מי שאינו עובד בה.
- כל פעילות בסדנה תתבצענה בפיקוחו המתמיד של המורה.
- אין להיכנס לסדנה ללא ליווי מורה.
- מפתח הסדנה יהיה באחריות המורה ולא מוסלק באזור הסדנה.
- בשעות שבהם שיעורים אינם מתקיימים או בגמר השיעור, תהייה הסדנה נעולה והמפסק הראשי למערכת החשמל יהיה במצב מופסק.
- כניסת תלמידים לסדנה תותר רק בנוכחות המורים המקצועיים ורק לתלמידים שמשותפים בשיעור.
- בשום מקרה לא מעל ל-6 תלמידים.
- אין למסור בשום אופן את מפתחות הסדנה לידי התלמידים.
- הסדנה תנוקה מידי יום בסיום הפעילות, כולל רצפה, פחי זבל ושולחנות העבודה.
- יש לשמור על רצפה נקייה משמן, פסולת, שבבים, גרוטאות ולמנוע סכנת החלקה ומעידה.
- פתחי היציאה יפתחו כולם לחוץ.
- המעברים יתוכננו באופן שיבטיחו גישה נוחה וכן יאפשרו ניקיון ואיסוף אשפה ופסולת.
- בשטח הסדנה, ארונות החשמל ובמקום אכסנת כלי העבודה, ימצאו שלטי אזהרה מתאימים.
- אסור בהחלט לעשן בכל שטח הסדנה, המחסן וארונות האכסון.
- יש להתרכז בעבודה. הסחת הדעת עלולה להסתיים בתאונת עבודה.

תחום הלבוש:

- לבוש נכון הוא חלק בלי נפרד מאמצעי הבטיחות. הלבוש, לרבות נעליים חייב להיות נקי נוח ותקין.
- בגדים קרועים או חלקי לבוש שאינם צמודים לגוף, עלולים לגרום לתאונה ולכן אין ללבוש בגדים כאלה.
- יש לנעול נעלי בטיחות.

- את השרוכים יש לקשור היטב. אסור בהחלט לנעול סנדלים וכפכפים בשעת העבודה.
- אין לעבוד בבגדים ספוגים בשמן או בחומרים דליקים אחרים.
- מכנסי העבודה יהיו בעלי כפלים חיצוניים ויכסו את הנעליים.
- יש ללבוש מכנסיים ארוכים גם בקיץ.
- החולצה תהייה נתונה בתוך המכנסיים, רצוי ששרוולי החולצה יהיו קצרים ואם הם ארוכים יש להפשילם.

תחום שימוש בכלי עבודה:

- באחריות המורה המוסמך לפני כל שיעור לבדוק את הכלים המיועדים להפעלה ע"י התלמידים ולהרחיק כלים פגומים.
- השימוש בכלי עבודה יורשה בנוכחות המורה ורק לאחר שהוא הסביר את כללי העבודה וכללי הבטיחות של השימוש בכלי.
- יש להשתמש אך ורק בכלי עבודה שסופקו ע"י המוסד החינוכי. אין להביא כלים פרטיים.
- המורה לא יתיר תחילת עבודה לפני שייתן הסבר מפורט על אופי העבודה וכל הכלים הדרושים לביצוע.
- המורה יהיה אחראי לתקינות כלי העבודה והמכונות, לאחזקה השוטפת ולביצוע ביקורת תקופתית.
- שולחן העבודה חייב להיות נקי ומסודר ואין להשאיר כלי עבודה שלא בשימוש ליד מקום העבודה.
- יש להשתמש בכלי עבודה במצב תקין. אין להשתמש בכלים פגומים/ סדוקים.
- יש להשתמש בכלי העבודה אך ורק למטרה שהוא נועד לה ובצורה נכונה.
- כאשר מפעילים כלי תוך תנופה, יש לוודא שאיש אינו נמצא בטווח שבו הוא עלול להיפגע ע"י הכלי או ע"י החומר המועף.
- כלי העבודה יאוכסנו אך ורק בארון כלים מסודר ותיאסר הנחת כלים בעלי להבים בתוך ארגז.
- כלי עבודה בעלי ידיעות עץ יהיו חלקים, אך ללא ציפוי לכה.

תחום מכשירי חשמל:

- השימוש במכשירי חשמל יהיה אך ורק בנוכחות מורה מקצועי מוסמך. ההפעלה תבצע רק לאחר קבלת הסבר על דרך ההפעלה, הפעולה והעצירה של המכונה או המכשיר.
- תיקון של מכשיר חשמלי יתבצע אך ורק ע"י מי שהוכשר לכך, אך בשום מקרה לא ע"י תלמיד.
- עם סיום העבודה במכשיר החשמלי, יש להפסיק את אספקת הזרם אליו ולנתק אותו ממערכת החשמל.

- רשת החשמל תצויד בממסר מגן לזרם (מכשיר נגד התחשמלות) ברגישות של 30 מיליאמפר.
- מערכות החשמל ומכשירי החשמל בסדנה, יבדקו אחת לחצי שנה ע"י חשמלאי מורשה ויסומנו במדבקת בדיקה.
- המפסקים הראשיים בסדנה יהיו תקינים ובולטים לעין והגישה אליהם תהייה חופשית.
- בסדנה יותקנו לפחות 3 מפסקי חירום בולטים.
- לעולם אין לגעת במכשיר חשמלי בידיים רטובות.

בתחום המכונות:

- מכונה תופעל בסדנה אך ורק ברשות המורה המוסמך ובאחריותו לבדוק שלמות הצויד וקיומם של כלל תיקני הבטיחות, טרם הפעלת המכונה.
- אין להפעיל מכונה, אם אין מכירים את אופן הפסקת פעילותה.
- יש לטפל במכונה רק לאחר שפסקה תנועתה לחלוטין.
- בשום מקרה אין להרשות תיקון מכונה כלשהי ע"י תלמיד.
- בכל מקרה של תקלה במכונות ובצויד יקרא התלמיד למורה ולא ימשיך בעבודה.
- אם מרגישים שיש במכונה פגם, יש לעצור את פעילותה מיד ולהודיע על כך למורה.

תחום מניעת שריפות:

- סיכוני האש בסדנה נובעים מהימצאותם של חומרים דליקים: דלק, סולר וחומרים דליקים נוספים ולכן עלינו לנהוג במשני זהירות בכל זמן העבודה בסדנה.
- אין להצית גפרורים או מבעירי אש בתוך אזור העבודה בסדנה.
- יש לאכסן את הנוזלים הדליקים בבקבוקים בלתי שבירים, עמידים בפני החומרים המצויים בהם, בארון מתכת נעול ומאוורר.
- יש לשמור על ניקיון וסדר קפדניים.
- יש להחזיק כמות נוזלים במידה הדרושה לצריכה היומית בלבד.
- יש להרחיק חומרים דליקים, מנורות ליבון או ממערכת החשמל העלולה להתחמם.
- בעת האכסון יש להקפיד על הפרדה בין נוזלים מסוגים שונים.
- יש לערוך בדיקה תקופתית אחת ל-3 חודשים, של הנוזלים המאוכסנים בארון החומרים.
- הצויד לכיבוי אש יכלול 2 מטפים של 3 קילו, כל אחד ליד דלת היציאה וכן עמדת כיבוי אש במסדרון.
- בארון לשמירת חומרים דליקים, יהיה פתח בחלקו העליון לשם אוורור.
- יש להעמיד את הארון במקום מאוורר.

הדרך הטובה ביותר למנוע תאונות היא כמובן ביטול הסכנה